

Filosoofiaolümpiaadi juhend 2006/07.õ.-a.

Olümpiaadil võivad osaleda kõigi põhikoolide ja gümnaasiumide ning kutseõppeasutuste õpilased, kes on sündinud 1984 aastal või hiljem.

Olümpiaadi korraldus

Olümpiaad koosneb kahest voorust. Eelvooruks on filosoofiline essee, mis tuleb saata korraldajatele hiljemalt 1. märtsiks. Lõppvooru pääsevad kümme paremat õpilast. Lõppvoor toimub 29 märts-1. aprill Tartus. Lõppvooru kolmele paremale on diplomid ja temaatilised auhinnad. Kaks paremat osalevad mais 2007 rahvusvahelisel olümpiaadil, mis toimub tõenäoliselt Türgis. Kolmele paremale soodustused Tartu Ülikooli astumisel.

Eelvoor

Olümpiaadil osalemiseks tuleb kirjutada filosoofiline essee mahuga 1000–1500 sõna. Essee teemad.

1. Sallimine teeb erinemise võimalikuks; erinevus teeb sallimise võimalikuks - Michael Walzer.

Abistavat kirjandust:

Fetscher, I. Sallivus : ühe väikese vooruse asendamatusesest demokraatialle : ajalooline tagasivaade ja aktuaalsed probleemid. Tallinn : Perioodika, 1997.

Sallivus : II avatud ühiskonna foorum : Tallinn, 18. aprill 1997 / Avatud Eesti Fond. Tallinn : [Kunst], 1998

Walzer, M. Sallivusest. Tallinn: Vagabund, 1998.

2. Jumal kas on olemas või teda pole - Blaise Pascal.

Abistavat kirjandust:

Aquino Thomas, Summa paganate vastu: Esimene raamat, peatükid X–XIII, XV [Jumalatõestused] // Akadeemia, nr. 7, 1994. Lk. 1373-1390.

Pascal, B. Mõtted. Tallinn: Hortus Litterarum, 1998.

Kolakowski, L. Religioon. Tallinn: Vagabund, 2004.

Voltaire. Filosoofilised kirjad. Kahekümne viies kiri hr. Pascali "Mõtete" kohta.// Vikerkkaar, nr. 11-12, 1999. Lk. 10-35.

3. Lepingud ilma mõõga toetuseta on vaid sõnad, mis ei suuda tagada inimeste julgeolekut – Thomas Hobbes.

Abistavat kirjandust:

Kaasaegne poliitiline filosoofia. Valik esseid. Tartu: EYS Veljesto, 2002.

Tekste poliitikateaduse klassikast. Tartu: 1990.

Essele lisada kindlasti isikuandmed (ees- ja perekonnanimi, kool ja klass, isiklikud kontaktandmed: telefon, e-post). Essee saata hiljemalt **1.03.2007** e-aadressil leoluks@hot.ee, sealt saadetakse esseed anonüümselt edasi žüriile.

Žürii koosseis:

Indrek Meos — TTÜ filosoofiaõppejõud, paljude filosoofiaõpikute autor (žürii esimees).

Aare Ristikivi — Tartu Miina Härma Gümnaasiumi filosoofiaõpetaja.

Marek Volt — TÜ FLFI erakorraline assistent.

Toomas Jürgestein — Tartu Hugo Treffneri Gümnaasiumi filosoofiaõpetaja.

Gennadi Noa — Kuressaare Gümnaasiumi filosoofiaõpetaja.

Hindamisel lähtutakse kolmest kriteeriumist: selgus (sh korrektne keelekasutus), sisu ja kriitiline mõtlemine. Just viimane on filosoofilise essee puhul eriti tähtis – hoiduge pelgalt refereerivast lähenemisest!

Hinnatakse, kas

- 1) tekst jääb teema raamesse, teema on õigesti ja ammendavalt mõistetud;
- 2) teema avamiseks kasutatakse sobivat lähenemist, asjakohast kirjandust;
- 3) analüüs/interpretatsioon tekstis on piisav;
- 4) teema lahendatakse veenvate argumentide abil, mis on hästi organiseeritud ja selged;
- 5) järeldused on tekstis selgelt eristatavad;
- 6) essee on vormistatud nõuetekohaselt (pikkus, pealkiri jms);
- 7) kuivõrd avaldub isiklik huvi ja haaratus, mõistmise sügavus, avastuslikkus ja vaist.

Vene õppekeelega koolide õpilased võivad kirjutada eelvooru essee vene keeles, **eeldusel, et nad suudavad lõppvoorus eesti keeles väidelda.**

Lõppvoor

Lõppvoor toimub 29. märtsist 1. aprillini Tartus. 29-30. märtsil toimuvad Tartu Ülikooli õppejõudude juhtimisel loengud ja seminarid valmistamaks tulevasi võitjaid ette rahvusvaheliseks olümpiaadiks.

31. märtsil toimuvad lõppvooru 1. ja 2. ülesanne.

1. ülesanne on 4-tunnine võõrkeelne essee (lubatud on inglise, saksa ja prantsuse keel, samasugune ülesanne on ka rahvusvahelisel olümpiaadil).

2. ülesanne on test loogikast. Kontrollitakse järeldamise ning väidete ekvivalentsuse (samasuse) kindlakstegemise oskust.

(vt. **Meos**, I, Loogika. Argumentatsioon. Mõtlemiskultuur, Tallinn 2003; või **Grauberg**, E. Loogika, keel ja mõtlemine, Tallinn 1996; või **Vuks**, G. Traditsiooniline formaalne loogika. Tartu 1999). Loogikasümbolite valdamist ei nõuta.

[vt. [juhendi lisa](#)]

1. aprillil toimuvad suulised ülesanded (ülesanded 3 ja 4).

3. ülesanne on oma eelvooru essees esitatud seisukohtade avalik kaitsmine. Õpilane esitab oma põhiseisukohad teesidena, vastab žürii ja teiste õpilaste küsimustele.

4. ülesandeks on paarikaupa väitlemine ühe klassikalise filosoofiaprobleemi üle. Eeldatakse, et lõppvoorus osaleja tunneb I. Meose õpikus "Filosoofia põhiprobleemid" esitatud probleeme, probleemid valitakse nende hulgast (iga paar saab loosiga probleemi, kui õpilaste isiklikud seisukohad antud probleemis kattuvad, otsustatakse loosiga ka see, kes millist seisukohta esindab — nt. *tahtevabaduse poolt või vastu*).

Hindamine: 1. ülesande eest on võimalik saada 30 punkti, ülejäänute eest a 10 punkti.

Võrdsete punktide korral otsustab 1. ülesande kõrgem hinne.

Täiendav info leoluks@hot.ee